Prima instanţă: Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani (Judecător Mîțu Gheorghe)
Dosarul nr. 3r-482/24
2-24044129-02-3r-07062024

D E C I Z I E

11 iulie 2024 municipiul Chişinău

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ
al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții de Apel Chișinău

În componenţa:
Preşedintelui completului, judecătorul Mîra Ghenadie
Judecătorilor Bostan Angela și Dașchevici Grigore

soluționând, fără ședință de judecată, recursul declarat de Axenti Valeriu împotriva încheierii Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani din 24 aprilie 2024, prin care s-a declarat inadmisibilă acțiunea în contencios administrativ depusă de Axenti Valeriu către Inspectoratul de Stat al Muncii privind obligarea furnizării informației solicitate,

C O N S T A T Ă :

Circumstanțele cauzei:

La 22 aprilie 2024, Axenti Valeriu a depus acțiune în contencios administrativ către Inspectoratul de Stat al Muncii, prin care a solicitat obligarea Inspectoratului de Stat al Muncii să-i furnizeze informația solicitată prin cererea din 4 aprilie 2024, și anume: contractul de servicii juridice din 3 noiembrie 2023, încheiat între Biroul Asociat de Avocați „Soțchi&Partners” și Inspectoratul de Stat al Muncii.

Soluția instanței de fond:

Prin încheierea din 24 aprilie 2024 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, s-a declarat inadmisibilă acțiunea în contencios administrativ depusă de Axenti Valeriu către Inspectoratul de Stat al Muncii privind obligarea furnizării informației solicitate, în temeiul prevederilor art. 207 alin. (2) lit. e) din Codul administrativ.

Calea de atac exercitată:

Exprimându-și dezacordul cu soluția primei instanțe, la 23 mai 2024, Axenti Valeriu a declarat recurs, prin care a solicitat anularea încheierii Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani din 24 aprilie 2024.

În motivarea cererii de recurs, recurentul a indicat că a solicitat de la Inspectoratul de Stat al Muncii să-i furnizeze informația solicitată prin cererea din 4 aprilie 2024, și anume: contractul de servicii juridice NR.ISM/55/2023 din 3 noiembrie 2023, încheiat între Biroul Asociat de Avocați „Soțchi & Parteners” în calitate de „SP” sau „Avocat” și Inspectoratul de Stat al Muncii în calitate de „Client”, în forma lui integrală și toate anexele parte integrantă a contractului.

Recurentul a menționat că în raport cu acest contract, reclamantul Axenti Valeriu este un terț.

Recurentul a susținut că în speță, actul administrativ individual defavorabil nr. 1586 din 18.04.2024 emis de Inspectoratul de Stat al Muncii și îndreptat către destinatarul Axenti Valeriu, este vădit ilegal în fond și lovit de nulitate absolută, fiind emis de entitatea publică prin abuz de drept la exercitarea competențelor și cu încălcarea prevederilor legale.

Recurentul a afirmat că încheierea primei instanțe îngrădește accesul la justiție al reclamantului Axenti Valeriu în sensul prevederilor art. 39 din Codul administrativ.

Potrivit fișei de repartizare a dosarului, la 7 iunie 2024, prin intermediul Programului Integrat de Gestionare a Dosarelor, cauza de contencios administrativ a fost repartizată spre examinare în ordine de recurs, în mod automat-aleatoriu judecătorului raportor Mîra Ghenadie.

Respectând principiul contradictorialității, în conformitate cu prevederile art. 38 din Codul administrativ, înaintea emiterii unei soluții, participanților la proces li s-a oferit posibilitatea de a-și expune punctul de vedere asupra recursului depus în prezenta cauză.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ a notificat intimatul Inspectoratul de Stat al Muncii, însă intimatul nu a depus referință și nu și-a manifestat poziția în nici un fel asupra cererii de recurs.

Conform art. 243 alin. (2) din Codul administrativ, „*instanţa competentă soluţionează recursul împotriva încheierilor judecătoreşti fără şedinţă de judecată. Dacă consideră necesar, instanţa competentă poate cita participanţii la proces*”.

Completul judiciar nu a identificat necesitatea citării părților pentru audieri orale, constatând posibilă soluționarea recursului în baza opiniilor scrise ale participanților și lucrărilor dosarului.

Admisibilitatea recursului:

Conform art. 241 din Codul administrativ, „*încheierile primei instanțe și ale instanței de apel pot fi contestate cu recurs, separat de hotărâre, în cazurile prevăzute de prezentul cod și de alte legi. Încheierile primei instanțe și ale instanței de apel care nu se contestă separat cu recurs pot fi contestate odată cu fondul, dacă prezentul cod sau alte legi nu prevăd pentru încheierile judecătorești nicio cale de atac. Pentru contestarea cu recurs a încheierilor judecătorești se aplică corespunzător prevederile cap. III din cartea a treia, dacă din prevederile prezentului capitol nu rezultă altceva*”.

Potrivit art. 242 din Codul administrativ, „*recursul împotriva încheierii judecătorești se depune motivat la instanța de judecată care a emis încheierea contestată în termen de 15 zile de la notificarea încheierii judecătorești, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Instanța de judecată care a emis încheierea contestată transmite neîntîrziat recursul împotriva încheierii judecătorești împreună cu dosarul judiciar instanței competente să soluționeze recursul*”.

Prevederile art. 236 din cap. III în cartea a treia din Codul administrativ reglementează temeiurile de inadmisibilitate a cererii de apel, corespunzător prin prisma prevederilor art. 241 alin. (3) din Codul administrativ și cererii de recurs.

În conformitate cu prevederile art. 236 alin. (1) și (2) din Codul administrativ, „*instanţa de apel examinează din oficiu admisibilitatea apelului. Dacă este inadmisibil, apelul se declară ca atare printr-o încheiere susceptibilă de recurs*. *Apelul (recursul) se declară inadmisibil, în special când: a) hotărârea în fond nu poate fi contestată cu apel; b) apelul este depus în mod repetat; c) apelul este depus de o persoană neîmputernicită; d) apelul a fost depus după expirarea termenului stabilit la art. 232 alin. (1); e) motivarea apelului nu a fost depusă sau a fost depusă după expirarea termenului prevăzut la art. 232 alin. (2); f) cererea de apel nu corespunde cerinţelor stabilite la art.233 alin.(1) şi (2) şi art.234 alin. (1) şi apelantul nu a înlăturat neajunsurile în termenul stabilit de instanţa de judecată*”.

Cu întâietate, Completul judiciar stabilește că, Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani a emis încheierea recurată la 24 aprilie 2024, fiind notificată recurentului la 22 mai 2024 și contestată cu recurs la 23 mai 2024, respectiv Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ consideră că recursul declarat de Axenti Valeriu a fost depus în termenul prevăzut de Lege.

La fel, se reține că, recursul depus conține motivarea temeiurilor de fapt și de drept pe care recurentul își întemeiază pretențiile.

Totodată, se atestă că, Axenti Valeriu a prezentat dovada achitării taxei de timbru în sumă de 200 lei în conformitate cu prevederile art. 2 al Legea taxei de stat nr. 213 din 31.07.2023, în termenul stabilit prin încheierea din 11 iunie 2024.

În condițiile descrise mai sus, în temeiul reglementărilor art. 233, 236, 241 din Codul administrativ, Completul specializat în materie de contencios administrativ concluzionează despre întrunirea condițiilor de admisibilitate a recursului declarat de Axenti Valeriu, motiv din care acesta urmează a fi judecat în fond.

Aprecierea instanței de recurs:

Analizând legalitatea şi temeinicia încheierii atacate, prin prisma argumentelor invocate în cererea de recurs, în coraport cu cadrul legal aplicabil raportului juridic litigios, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ consideră că recursul declarat de Axenti Valeriu este întemeiat și urmează a fi admis, cu anularea încheierii contestate, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 243 alin. (1) lit. c) din Codul administrativ, „*examinând recursul împotriva încheierii judecătoreşti, instanţa adoptă una dintre următoarele decizii: anulează încheierea şi adoptă o nouă încheiere*”.

Alineatul (3) al aceluiași articol, prescrie că, „*decizia prin care se soluţionează recursul împotriva încheierii judecătoreşti se motivează în scris*”.

După cum urmează din înscrisurile cauzei, la 22 aprilie 2024, Axenti Valeriu a depus acțiune în contencios administrativ către Inspectoratul de Stat al Muncii, prin care a solicitat obligarea Inspectoratului de Stat al Muncii să-i furnizeze informația solicitată prin cererea din 4 aprilie 2024, și anume: contractul de servicii juridice din 3 noiembrie 2023, încheiat între Biroul Asociat de Avocați „Soțchi&Partners” și Inspectoratul de Stat al Muncii.

Prin încheierea din 24 aprilie 2024 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, s-a declarat inadmisibilă acțiunea în contencios administrativ depusă de Axenti Valeriu către

Inspectoratul de Stat al Muncii privind obligarea furnizării informației solicitate, în temeiul prevederilor art. 207 alin. (2) lit. e) din Codul administrativ.

Pentru a dispune astfel, prima instanță a reținut că „*Cu privire la calitatea procesuală a reclamantului de „victimă" în cadrul unei acțiuni privind accesul la informații, judecătorul relevă că acesta poate fi acordat unei persoane numai dacă este direct afectat de informația solicitată.*

Prin urmare, pentru ca un reclamant să poată pretinde că este victima unei încălcări a dreptului său de acces la informație, trebuie să existe o legătură suficient de strânsă între solicitant şi informația pretinsă de la pârât.

La caz, reclamantul a solicitat de la pârât să furnizeze informația solicitată prin cererea din 04 aprilie 2024, și anume: contractul de servicii juridice din 03 noiembrie 2023 încheiat între Biroul Asociat de Avocați „Soțchi&Partners" și Inspectoratul de Stat al Muncii.

În raport cu acest contract, reclamantul este un terț.

În viziunea judecătorului specializat în materie de contencios administrativ, reclamantul nu este vizat de informația solicitată, respectiv, nu este îndreptățit să invoce vătămarea unui drept subiectiv propriu prin informația care nu i s-ar fi prezentat de către pârât în legătură cu cererea înaintată".

Instanţa de recurs, efectuând controlul judiciar al încheierii din 24 aprilie 2024 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani constată că aceasta este neîntemeiată, întrucât prima instanță eronat a declarat acțiunea în contencios administrativ depusă de Axenti Valeriu, ca fiind inadmisibilă.

Conform art. 53 alin.(1) din Constituție, „*persoana vătămată într-un drept al său de o autoritate publică, printr- un act administrativ sau prin nesoluționarea în termenul legal a unei cereri, este îndreptăţită să obţină recunoaşterea dreptului pretins, anularea actului şi repararea pagubei*".

Potrivit art. 2 alin. (1) din Codul administrativ, „*anumite aspecte ce ţin de activitatea administrativă privind domenii specifice de activitate pot fi reglementate prin norme legislative speciale derogatorii de la prevederile prezentului cod numai dacă această reglementare este absolut necesară şi nu contravine principiilor prezentului cod*".

Din cererea de chemare în judecată urmează că, reclamantul și-a întemeiat acțiunea în baza Legii privind accesul la informaţiile de interes public nr. 148 din 09.06.2023 (în vigoare din 08.01.2024).

Potrivit art. 3 lit. a) din Legea privind accesul la informaţiile de interes public nr. 148 din 09.06.2023, „*asigurarea accesului la informațiile de interes public se bazează pe următoarele principii: a) principiul oferirii informațiilor de interes public – toate informațiile deținute de furnizorii de informații se prezumă a fi publice*".

Conform art. 4 din Legea privind accesul la informaţiile de interes public nr. 148 din 09.06.2023, „*în sensul prezentei legi, informații de interes public sunt toate informațiile deținute de furnizorii de informații, indiferent de suportul de stocare (pe hârtie, în formă electronică sau în orice alt format)*".

În conformitate cu art. 6 alin. (1) din Legea privind accesul la informaţiile de interes public nr. 148 din 09.06.2023, „*orice persoană fizică sau juridică* ***are dreptul la accesul la informațiile de interes public****, în formele și condițiile prevăzute de lege*”.

Articolul 13 al Legii privind accesul la informaţiile de interes public nr. 148 din 09.06.2023, prescrie că „*orice persoană fizică sau juridică (în continuare – solicitant)* ***are dreptul să solicite şi să obţină informaţii de interes public în condiţiile legii****, prin înaintarea unei cereri de comunicare a informaţiilor de interes public (în continuare – cerere). Furnizorii de informaţii sunt obligaţi să comunice informaţiile de interes public solicitate, în condiţiile legii. Prevederile Codului administrativ se aplică numai în măsura în care nu contravin prevederilor prezentei legi*”.

În conformitate cu art. 16 alin. (3) al Legii privind accesul la informaţiile de interes public nr. 148 din 09.06.2023, „***solicitantul nu este obligat să motiveze sau să justifice cererea sa***”.

Potrivit art. 25 din Legea privind accesul la informaţiile de interes public nr. 148 din 09.06.2023, „*orice persoană* ***care revendică dreptul de acces la informaţiile de interes public*** *poate contesta în instanţa de judecată* ***orice acţiune sau inacţiune a furnizorilor de informaţii prin care s-au încălcat prevederile prezentei legi****. Contestarea acţiunilor sau inacţiunilor furnizorilor de informaţii se realizează prin depunerea unei acţiuni în contencios administrativ, care se înaintează şi se examinează în conformitate cu prevederile Codului administrativ, fără respectarea procedurii prealabile, cu excepţiile şi completările stabilite de prezenta lege. În partea ce ţine de procedura contenciosului administrativ, toţi furnizorii de informaţii sunt asimilaţi autorităţilor publice. Acţiunea în contencios administrativ se înaintează în decurs de 30 de zile de la data comunicării răspunsului furnizorului de informaţii. Dacă furnizorul de informaţii nu soluţionează cererea în termenul prevăzut la art.19, acţiunea în contencios administrativ poate fi înaintată în decursul unui an de la data expirării termenului*”.

În contextul normelor enunțate, Completul judiciar conchide că, la caz, reclamantul, în temeiul Legii privind accesul la informaţiile de interes public nr. 148 din 09.06.2023, este absolvit de obligaţia dea-şi justifica interesul pentru informaţiile solicitate, considerent din care, argumentul instanței de fond precum că acțiunea urmează a fi declarată inadmisibilă în temeiul art. 207 alin. (2) lit. e) din Codul administrativ este neîntemeiat.

Curtea Europeană a Drepturilor Omului a remarcat în diverse hotărâri că solicitările inițiale privind accesul la informaţiile de interes public nu trebuie să fie motivate. De exemplu, în cauza Centrul pentru Democrație și Statul de Drept împotriva Ucrainei se afirmă că „*trebuie să se țină seama de faptul că motivele nu au constituit un element obligatoriu al unei solicitări de informații în temeiul legislației interne*” (a se vedea: cauza Centrul pentru Democrație și Statul de Drept, alineatul 119]. Acest lucru a fost confirmat în cauza Leshchenko împotriva Ucrainei, în care Curtea remarcă faptul că „*expunerea motivelor nu a constituit un element obligatoriu al unei solicitări de informații în temeiul legislației interne*” (a se vedea alineatul 70).

Astfel, este cert faptul că reieșind din prevederile Legii privind accesul la informaţiile de interes public nr. 148 din 09.06.2023, solicitanții nu trebuie să prezinte

motivele pentru care doresc anumite informații, nici ce intenționează să facă cu acestea și nici să semneze olograf sau electronic cererea.

În lumina celor expuse, în contextul respectării dreptului de acces liber la justiţie, garantat de art. 6 § 1 din Convenţia pentru Apărarea Drepturilor Omului şi a Libertăţilor Fundamentale, art. 20 din Constituţia Republicii Moldova şi art. 5 din Codul de procedură civilă, relevat şi în jurisprudenţa CtEDO, circumstanţele relatate generează anularea încheierii Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani din 24 aprilie 2024. Or, menţinerea acesteia, în condiţiile enunţate, nu ar constitui decât o îngrădire a posibilităţii pentru reclamant de a-şi valorifica drepturile procedurale conform normelor în vigoare, garantate atât de legislaţia naţională, cât şi de Convenţia pentru Apărarea Drepturilor Omului şi a Libertăţilor Fundamentale, precum şi îngrădirea accesului la justiţie.

Articolul 6 § 1 din Convenţia Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, prevede „dreptul la o instanță”, din care dreptul de acces, care este, dreptul de a sesiza instanțele în materie civilă (*Golder vs. the United Kingdom, Marii Britanii*, hotărâre din 21 februarie 1975, § 36). Dreptul la o instanță și dreptul de acces nu sunt absolute. Acestea pot fi supuse unor limitări, dar ele nu trebuie să restricționeze sau să reducă accesul oferit individului în așa fel sau într-o asemenea măsură, încât însăși esența dreptului să nu fie afectată (*Philis vs. Greece* (no. 1), § 59; *De Geouffre de la Pradelle vs. France* , § 28; *Stanev vs. Bulgaria* [GC], § 229).

Din considerentele menţionate şi având în vedere faptul că s-a stabilit în mod cert încălcarea normelor de drept procedural de către instanţa de fond la emiterea încheierii recurate, Completul de judecată ajunge la concluzia de a admite recursul declarat de Axenti Valeriu, de a casa încheierea din 24 aprilie 2024 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, cu restituirea cauzei în Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani, la etapa examinării admisibilităţii acţiunii în contencios administrativ.

În conformitate cu prevederile art. 243 alin. (1) lit. c), alin. (2) din Codul administrativ, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curţii de Apel Chişinău,

D E C I D E :

Se admite recursul declarat de Axenti Valeriu.

Se anulează încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani din 24 aprilie 2024, cu restituirea cauzei în Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani, la etapa examinării admisibilităţii acţiunii în contencios administrativ, în același complet de judecată.

Decizia este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul Mîra Ghenadie

Judecătorii Bostan Angela

Dașchevici Grigore